

IKKE TROVERDIG: SVs Torgeir Knag Fylkesnes mener Siv Jensen gir uriktig informasjon til Stortinget når hun hevder at SSB gjentatte ganger ble bedt om å stanse omorganiseringen av forskningen.

FOTO: LISE ÅSERUD, NTB SCANPIX

r løyet til Stortinget om SSB-skandalen:

r mistillit

ler ikke at omorganiseringen bør utsettes. Derfor er Jensens påstand overfor Stortinget direkte villedende og kan være et brudd på grunnlovens paragraf 82, sier Torgeir Knag Fylkesnes.

Støtter utsettelse

Den aktuelle paragrafen sier at regjeringen ikke skal legge fram uriktige eller villedende opplysninger til Stortinget.

– Finansdepartementet har kommet med konkrete tilbakemeldinger til SSB om omorganiseringene hele veien. Vi finner ikke dokumentasjon på at de har sagt at omorganiseringen skal utsettes til etter statistikklovutvalget kommer med sin rapport. Om Jensen bare hadde skrevet en setning om dette eller nevnt det med et ord i en

tale, ville hele denne situasjonen vært unngått. Det er ministeren som er ansvarlig for kaoset som har oppstått.

Selv om Fylkesnes støtter å utsette prosessen til etter det aktuelle utvalgets rapport er klar, mener han det er svært alvorlig at ministeren ifølge han har gitt en falsk begrunnelse på hvorfor det ble uttalt mistillit mot Meyer og forløpet til dette.

– Statsråder har måtte gått på tynnere grunnlag enn dette.

– Vil du stille mistillitsforslag mot ministeren i Stortinget?

– Det må vi komme tilbake til, sier han.

Holmsen forklarte seg

Finansministeren viser til nøkterne formuleringer i sty-

ringsdokumenter og protokoller der det går fram at departementet ikke ønsker at SSB skal gjøre større endringer som foregriper statistikklovutvalget – og at SSB bør konsentrere seg om modellbaserte analyser av norsk økonomi.

Departementets syn skal ha blitt understreket muntlig, og ekspedisjonssjefen som er ansvarlig for SSB, Amund Holmsen, deltok også i høringsen og ble spurt om hva han sa i et møte 19. september som ikke ble protokollført.

Han sa at det da var en «skarpere tone» og at han ga «SSB nøye anledning til å tenke over saken». Den daværende SSB-ledelsen oppfattet ikke departementet på samme måte, og mer klarhet om hva departementet hadde sagt og ikke, kom det ikke ut av den sju timer lange høringsen.

stiann@klassekampen.no

ØKONOMEN SVARER

HERRE ELLER TRELL? Norges Bank, her ved sentralbanksjef Øystein Olsen, skal bli mer uavhengig, mener et utvalg.

FOTO: VIDAR RUUD, NTB SCANPIX

Pengepolitikk

Hvor uavhengig skal sentralbanken være?

økonomisk planlegging større betydning og banken utførte den pengepolitikken regjeringen ønsket. Høy og ustabil inflasjon på 70- og 80-tallet satte en stopper for denne politiske styringen. I 1986 ble sentralbanken igjen mer uavhengig og begynte å sette renten etter valutakursmål.

I 2001 fulgte Norge etter andre land og innførte et inflasjonsmål for pengepolitikken. For å unngå at politikerne bruker renten for å vinne valg, satte man ut pengepolitikken til eksperter i Norges Bank. Finanspolitikken – beskatning og pengebruk over statsbudsjettet – ligger derimot under Finansdepartementet.

Hvordan har styringsmodellen virket? Frem til finanskrisen gikk det fint. Inflasjonen i Norge var lav og lå rundt, stort sett under, målet. Men det siste tiåret har inflasjonen vært lavere enn ønsket i mange land. Lave (og negative) renter og kjøp av verdipapirer i bølter og spann har hjulpet lite, men vært til fordel for dem som eier papirene og økt de økonomiske ulikhetene. Virkningen av inflasjonsstyring har blitt usikker, skillet mellom penge- og finanspolitikk uklart, og uavhengighetsmandatet utydelig.

Den internasjonale

situasjonen og finansiell ustabilitet kan fordre at vi tenker nytt om sentralbankens uavhengighet og i større grad samordner penge- og finanspolitikken igjen. Gjødrem-utvalget har forskånet seg selv for en slik diskusjon. Vi andre bør kanskje ta den.

Roman Eliassen, samfunnsøkonom og forfatter av «Hysj, vi regner!»

Snart får vi en ny sentralbanklov. Et utvalg, ledet av tidligere sentralbanksjef Svein Gjedrem, har beredt grunnen i en grundig utredning, NOU 2017:13. Etter utvalgets mening bør Norges Banks uavhengighet styrkes ytterligere.

Norges Bank er virkemiddel-uavhengig, men ikke måluavhengig. Regjeringen har satt målet: å sørge for en årlig inflasjon på rundt 2,5 prosent. I tillegg skal banken bidra til høy sysselsetting og finansiell stabilitet. Bankens viktigste virkemiddel er styringsrenten.

Utvalget foreslår at

regjeringens adgang til å instruere sentralbanken skal innskrenkes til å bare gjelde i «ekstraordinære situasjoner». Det skal altså mer til enn før for at regjeringen skal blande seg inn i bankens beslutninger. Videre vil man opprette en komité for pengepolitikk og finansiell stabilitet med fem medlemmer, der sentralbankens tre interne medlemmer utgjør flertallet. Dette skal visstnok styrke pengepolitikken demokratiske forankring.

Før andre verdenskrig bestemte Norges Bank renten. Etter krigen fikk

Lurer du på noe om samfunnsøkonomi, så skal våre økonomer gjøre sitt beste for å svare. Send inn ditt spørsmål til okonomi@klassekampen.no

Askill Halse

Anna Godøy

Roman Eliassen

Jørgen Juel Andersen

Sara Cools